

С.А. Гуненко, аспір.*Житомирський національний агроекологічний університет***ВПЛИВ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА БАЛАНСОВУ
ВАРТІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ***(Представлено д.е.н., проф. Ю.С. Цаль-Цалко)*

Однією з умов економічного зростання на мікро- та макрорівні є застосування оптимальної амортизаційної політики, об'єктом якої є амортизація, що є специфічним джерелом фінансування відтворення основних засобів підприємства. Проаналізовано методики амортизації основних засобів та її вплив на балансову вартість підприємства. Досліджено поняття «амортизаційна політика» та запропоновано єдиний підхід до його трактування. Розглянуто теоретичні аспекти амортизації та визначено стан обліку амортизації і, як наслідок, виявлено проблемні питання. Під час проведеного дослідження було виявлено, що за допомогою певної сукупності дій бухгалтер може управляти амортизацією (завищувати чи занижувати) основних засобів, що в подальшому впливає на їх вартість, а як наслідок, і на розмір балансової вартості підприємства.

Ключові слова: амортизація; знос; амортизаційна політика; вартість підприємства; бухгалтерський облік.

Постановка проблеми. Для конкурентоспроможності, нормального здійснення виробничих процесів і господарської діяльності підприємство повинно мати у володінні власні інноваційні основні засоби, що є частиною необоротних активів підприємства. Проте для забезпечення безперебійної роботи таких основних засобів і вчасної заміни у разі їх несправності варто не забувати про механізми амортизації та залучення інвестицій, що забезпечать відтворення основних засобів, і, як наслідок, отримання доходу підприємства.

Метою дослідження є визначення впливу амортизаційної політики на балансову вартість підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. При дослідженні питань впливу амортизаційної політики на балансову вартість підприємства виникає двояка проблема. По-перше, варто дослідити проблеми амортизаційної політики підприємств, яким присвячені роботи О.В. Галахової [6], Л.В. Городянської [8, с. 112–121], О.В. Зайцева [6], Т.Г. Камінської [10, с. 51–57], Ю.Ю. Мороз [20, с. 72–107], Л.В. Овод [22, с. 100–103], Є.О. Помилуко [28], Г.В. Пуйди [30,

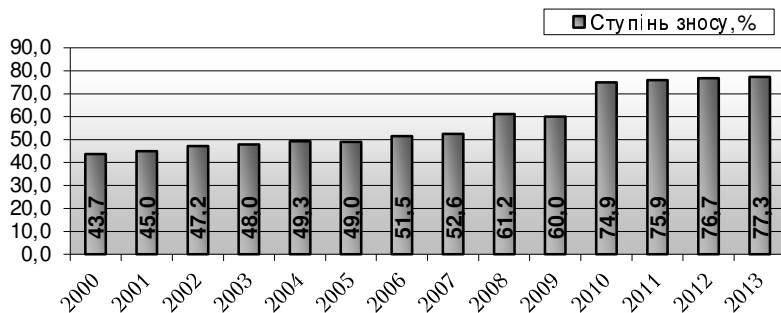
с. 226–231], С.Ю. Скоморохова [32, с. 65–67], В.Я. Трофимчук [34, с. 134–136], О.В. Щирської [37, с. 233–236] та інших. По-друге, варто приділити увагу саме проблемі вартості підприємства, вивченням якої у теоретичному аспекті займалися такі вітчизняні та зарубіжні автори, як Г.Я. Глинська [7], М.С. Капаруліна [11], М.В. Корягін [12], О.А. Лаговська [14], Г.І. Міокова [18], Г.Островська [24], В.М. Тарасевич [33], Н.М. Якупова [38], М.У. Evans [40], Н. Penman [42].

Не применшуючи напрацювань зазначених вище науковців, підкреслимо, що питання амортизаційної політики й на сьогодні є досить актуальним і потребує подальшого розгляду.

Невирішеними проблемними питаннями в цьому контексті є визначення впливу амортизації як об'єкта бухгалтерського обліку на балансову вартість підприємства.

Гіпотезою дослідження буде припущення, що вибір методу нарахування амортизації впливатиме на розмір балансової вартості підприємства при її визначенні на основі певних розрахунків.

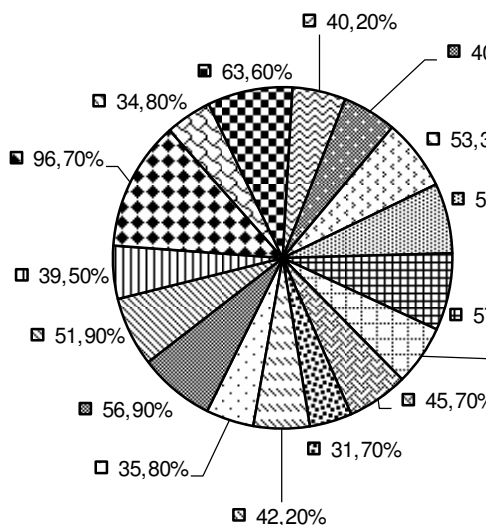
Викладення основного матеріалу. На підприємствах нашої країни стан основних засобів є критичним, що можемо побачити на рисунку 1.

Джерело: за даними сайту Державного комітету статистики України [http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2007/ibd/voz/voz_r/voz06_r.html]

Рис. 1. Ступінь зносу основних засобів у 2000–2013 роках, %

Як видно з рисунка 1, основні засоби зношені на 77,30 % у 2013 році, що свідчить про застарілість матеріально-технічної бази і може призвести до значного скорочення обсягів діяльності підприємств у кожній галузі. Розглянемо детальніше стан зносу активів за видами економічної діяльності за 2013 рік, що проілюстровано на рисунку 2.

□ Сільське лісове та рибне господарство

■ Промисловість

▣ Будівництво

▨ Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів

▩ Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність

▧ Тимчасове розміщення й організація харчування

▦ Інформація та телекомунікації

Рис. 2. Стан основних засобів за видами економічної діяльності (КВЕД-2010) за 2013 рік

За даними сайту Державної служби статистики (за 2013 рік), стан основних засобів за видами економічної діяльності, що визначені Класифікацією видів економічної діяльності за 2010 рік, є критичним, оскільки за більшістю видів економічної діяльності основні засоби є зношеними більш ніж на половину (інформація та телекомунікації – 63,6 %; професійна, наукова та інша діяльність – 53,3 %; діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 52,4 %;

державне управління і оборона – 57,6 %; промисловість – 56,9 %; будівництво – 51,9 %; транспорт, сільське господарство, пошта та кур'єрська діяльність – 96,7 %!), що свідчить про необхідність заміни їх складових у найближчому майбутньому для продовження їх строку експлуатації. Загальний розмір зношеності основних засобів, враховуючи вартість земельних ділянок, інвестиційної нерухомості, тварин (які використовуються в іншій, ніж сільськогосподарська діяльність) та вартість основних засобів бюджетних установ (головних розпорядників бюджетних коштів), що не розподіляються за видами економічної діяльності у 2013 році, становить 77,3 %, як зазначалося раніше.

Отже, як свідчать статистичні дані, ступінь зносу основних засобів є значним, тому питання, що стосуються зносу та амортизації, а також їх впливу на вартість підприємства, є актуальним і потребує подальшого вивчення.

Основні засоби, інші необоротні матеріальні активи та нематеріальні активи є ваговою частиною активів підприємства, що знаходять своє відображення у Балансі, вони займають особливе місце у складі майна підприємств різних галузей діяльності, в тому числі при визначенні вартості підприємства та висвітленні інформації про його фінансовий стан. У свою чергу, це вимагає повної, достовірної інформації про наявність та стан цих необоротних активів, яку може надати бухгалтерський облік, що є основним елементом інформаційної системи. Основним документом на підприємстві, яким регулюється нарахування амортизації, є Положення про облікову політику. Таким чином можемо стверджувати, що амортизаційна політика є частиною облікової і ґрунтується на певному законодавстві, яке дає можливість головному бухгалтеру обирати методи нарахування амортизації. До такого законодавства, в першу чергу, варто зарахувати Податковий кодекс України [25], Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» [16] та Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи» [17], де чітко прописані підходи до нарахування амортизації.

Розглядаючи поняття «амортизаційна політика», варто зауважити, що воно є ширшим за поняття «амортизація», яке, згідно з пунктом 14.1 підпунктом 14.1.3 статті 14 Податкового кодексу України [25], визначається як «систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних і нематеріальних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації)». Вплив амортизації на діяльність підприємства та його амортизаційну політику можна дослідити за даними рисунка 3.

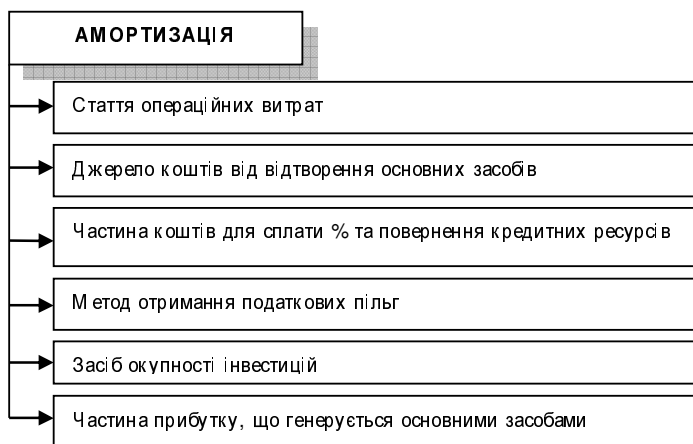

Рис. 3. Амортизація у діяльності підприємства [9]

Як видно з рисунка 3, амортизація відіграє велику роль у діяльності підприємства, тому необхідно з усією відповідальністю підходити до визначення методів, що будуть використовуватися при нарахуванні амортизації на підприємстві. Оскільки саме від методу нарахування зносу може варіюватися сума відрахувань.

Що являє собою поняття «амортизаційна політика», можна визначити, дослідивши підходи авторів, які зазначені в науковій літературі (табл. 1).

Таблиця 1

Підходи до поняття «амортизаційна політика»
в науковій літературі

№ з/п	Автор	Визначення
1	2	3
1	З.Н. Борисенко [3, с. 3] М.Білик [2, с. 48]	Амортизаційна політика – це процес розробки норм і правил нарахування амортизації, встановлення порядку використання амортизаційного фонду
2	П.Т. Бубенко [4, с. 126]	Амортизаційна політика підприємства – це політика підприємства щодо вибору відповідних методів амортизації основних фондів і нематеріальних активів, а також забезпечення цільового використання амортизаційних відрахувань, зниження бази оподаткування, створення власних інвестиційних ресурсів тощо

3	Н.Г. Виговська [5]	Амортизаційна політика – це складова частина загальнодержавної політики формування власних фінансових ресурсів, яка полягає в оптимізації потоку власних засобів, що реінвестуються у виробничу діяльність
4	Л.В. Овод [21, с. 66]	Амортизаційна політика підприємства – це вибір і оптимальне поєднання способів, правил і методики нарахування та обліку амортизації, встановлення порядку використання амортизаційних відрахувань для відтворення основних фондів відповідно до умов господарювання і амортизаційної політики держави
5	А.Шот [36, с. 97], Н.Рудченко, Н.Омельянчик, М.Тютюн [31, с. 53]	Амортизаційна політика – це сукупність заходів, що здійснюються державою і спрямовані на забезпечення нормального режиму відтворення основних фондів

Закінчення табл. 1

1	2	3
6	І.Й. Яремко [39, с. 76]	Амортизаційна політика підприємства – це цілеспрямована діяльність підприємства з вибору й застосування одного з можливих (дозволенних законом) методів амортизації з метою максимізації обсягу власних фінансових ресурсів протягом амортизаційного періоду

Як видно з таблиці 1, думки авторів спрямовані в одному руслі. Оскільки немає єдиної загальноприйнятої дефініції даного поняття, то визначення, які були запропоновані кожним з авторів, є правильними. Проте спробуємо дослідити, що саме являє собою насправді поняття «амортизаційна політика» розділивши його на дві складові, а саме згадану вище «амортизацію» та «політику». Таким чином, поняття «політика», за бухгалтерським словником М.Ю. Медведєва [15, с. 311]: «1) будь-чия діяльність (частіше – державних органів) у певній сфері діяльності; 2) питання і події суспільного, державного життя; 3) образ дій, спрямованих на досягнення чогось, що визначають відносини з людьми; 4) сукупність способів виконання чого-небудь». На нашу думку, амортизаційна політика – це сукупність способів систематичного розподілу вартості основних засобів, інших

необоротних і нематеріальних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації), а також встановлення порядку використання амортизаційних відрахувань для відтворення основних фондів відповідно до умов господарювання і амортизаційної політики держави. Існує чотири механізми амортизаційної політики, що наведені на рисунку 4.

З усіх зазначених вище механізмів у нашій країні застосовується третій. Нарахування амортизації здійснюється на підставі класифікації груп основних засобів та інших необоротних активів і мінімально допустимих строків їх амортизації, які зазначені в пункті 145.1 статті 145 Податкового кодексу України, де основні засоби та інші необоротні активи розділено на 16 груп, для кожної з яких визначений строк корисної експлуатації від двох до двадцяти років; нарахування амортизації нематеріальних активів здійснюється із застосуванням методів, що визначені у підпункті 145.1.5 пункту 145.1 статті 145 Податкового кодексу України [25]. Щоб визначити, яким чином впливають на діяльність підприємства амортизаційні відрахування, варто дослідити, які функції виконує організація в амортизаційній політиці підприємства.

Джерело: згруповано на основі джерел [1, с. 24, 27], [20, с. 76–77]

Рис. 4. Існуючі амортизаційні механізми

Так Л.В. Овод [22, с. 101–102] зазначає, що в обліково-аналітичному забезпеченні амортизаційної політики амортизація основних засобів виконує такі функції: у фінансовому обліку формує амортизаційні відрахування і визначає розмір грошових потоків підприємства; в податковому обліку є сумою, що віднімається від суми валових доходів разом із валовими витратами; в управлінському обліку дозволяє визначити собівартість продукції; в стратегічному обліку – джерело фінансових ресурсів для ефективного способу оновлення основних фондів відповідно до можливої стратегії довгострокового розвитку підприємства. Функція, яку виконує амортизація в податковому обліку, на жаль, є не актуальною в даний момент часу, оскільки після вступу в дію в 2010 році Податкового кодексу України сума амортизації має враховуватися до складу витрат певних платників податків (ст 1.3, 152.11).

Кудь Л.В. [13, с. 222] пише, що амортизація виконує податкову (фіскальну) функцію, яка виявляється через податкову амортизацію, яка є елементом податкової політики держави; економічна функція виявляється через механізм економічної амортизації і полягає в тому, що завдяки амортизації кошти з необоротних активів перетворюються в оборотні.

Орлова В.К. та Сенчишак С.В. [23, с. 362] визначають такі функції амортизації, як: функція виведення з оподаткування витрат, що понесені на придбання необоротних активів; функція перетворення необоротних активів в оборотні внаслідок нарахування амортизації у фінансовому обліку.

Таким чином, можемо побачити, що амортизація виконує низку важливих функцій, які необхідні для здійснення діяльності підприємства. Проте нас цікавить, як амортизація впливає на вартість підприємства. Необхідно зазначити, що показник, який використовується для оцінки вартості підприємства, формується з прибутку і розподіленої амортизаційної вартості неспоживного майна [19, с. 93]. Варто зауважити, що, відповідно до пункту 2 статті 185 Цивільного кодексу України, «неспоживною є річ, призначена для неодноразового використання, яка зберігає при цьому свій первісний вигляд протягом тривалого часу» [35].

За допомогою певної сукупності дій бухгалтер може управляти амортизацією (завишувати чи занижувати), наприклад, основних засобів, що в подальшому впливає на їх вартість, а як наслідок, і на розмір вартості підприємства.

Необхідно сказати декілька слів щодо методів застосування нарахування амортизації відповідно до законодавства. Так в кінці 2014 року до Податкового кодексу були внесені деякі зміни, що стосуються розрахунку амортизації та методів. Так до підпункту 1 пункту 138.3 статті 138 «Різниця, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів» внесено зміни у такій редакції: «Розрахунок амортизації основних засобів або нематеріальних активів здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням обмежень, встановлених підпунктом 14.1.138 пункту 14.1 статті 14 розділу I цього Кодексу, підпунктами 138.3.2–138.3.4 цього пункту. При такому розрахунку застосовуються методи нарахування амортизації, що передбачені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, крім “виробничого” методу» [29]. Так для нарахування амортизації необоротних активів підприємство може використовувати сім методів (підходів)

розрахунку: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий, 50/50 % і 100 % при придбанні.

Мороз Ю.Ю. [20, с. 81–98] було виокремлено основні складові амортизаційної політики підприємства, а саме:

1) первісна вартість об'єкта неспоживних активів (первісна вартість формується за рахунок певних витрат, що є індивідуальними для кожного підприємства; відповідно до законодавства в деяких випадках до первісної вартості не враховується сума податку на додану вартість);

2) переоцінена вартість неспоживних активів (проблемою нарахування реальної суми амортизації, яка б забезпечила повне відтворення неспоживного майна підприємства, є нехтування його переоцінкою);

3) витрати на поліпшення неспожитих активів (первісна вартість основних засобів може збільшуватися на суму витрат, що пов'язані з поліпшенням, проте для збільшення своєї вартості підприємство може завищити вартість поліпшення, наприклад, шляхом купівлі певних деталей за іншою вартістю, ніж та, що відображена в документах);

4) вартісні критерії, що характеризують об'єкти неспоживних активів (дані характеристики встановлюються підприємством самостійно для розмежування основних засобів і малоцінних необоротних активів, що дозволяє впливати на суму нарахованої амортизації та термін відтворення неспоживних активів, наприклад, підприємство може основний засіб зарахувати до малоцінних необоротних активів, використовуючи один з методів нарахування амортизації: 50 % вартості списується – в першому, а 50 % вартості в останньому місяці експлуатації чи 100 % вартості списується при введенні майна в експлуатацію і навпаки);

5) ліквідаційна вартість неспоживних активів (дана вартість не є визначеною і не має формули розрахунку на законодавчому рівні, що дозволяє варіювати її розмір на користь підприємства);

6) строк корисного використання неспоживних активів (встановлюється кожним підприємством самостійно на основі законодавства, що також дає можливість варіювати суму нарахованої амортизації);

7) методи нарахування амортизації на неспоживні активи (обирається підприємством самостійно на основі методів, що запропоновані законодавством (Податковим кодексом України, Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку));

8) розрахунки норм та сум амортизації неспоживних активів;

9) первинний облік амортизації і зносу неспоживних активів;

10) розподіл нарахованої амортизації на окремі аналітичні рахунки витрат;

11) система обліку та звітності амортизації і зносу неспоживних активів.

Таким чином, виходячи з наведених вище складових амортизаційної політики, можна стверджувати, що показник амортизації підприємства напряму впливає на його вартість, оскільки його можна змінювати залежно від завдань, які ставить керівник перед головним бухгалтером.

Висновки та перспективи подальших досліджень. За результатами проведеного дослідження можна зробити висновок, що амортизаційна політика – це сукупність способів систематичного розподілу вартості основних засобів, інших необоротних і нематеріальних активів, що амортизуються, протягом строку їх корисного використання (експлуатації), а також встановлення порядку використання амортизаційних відрахувань для відтворення основних фондів відповідно до умов господарювання і амортизаційної політики держави. Амортизаційна політика є складовою облікової політики підприємства і за її допомогою можна напряму впливати на вартість підприємства, оскільки вид амортизаційного механізму, який використовується в нашій країні, незважаючи на наявність Податкового кодексу України, не є досконалим і не забезпечує адекватної оцінки основних засобів, малоцінних необоротних матеріальних активів, точного і обґрунтованого визначення виробничої собівартості. Для реальної оцінки основних засобів необхідно удосконалити механізм регулювання щодо питань амортизації на рівні законодавства.

Список використаної літератури:

1. *Асмолова Г.* Механізм регулювання відтворення основних засобів підприємств / *Г.Асмолова* // Економіст. – 07/2007. – № 7. – С. 24–27.
2. *Білик М.* Принципи амортизаційної політики в сучасній вітчизняній економіці / *М.Білик* // Фінанси України. – 1997. – № 10. – С. 48–56.
3. *Борисенко З.Н.* Амортизаційна політика / *З.Н. Борисенко*. – К. : Наукова думка, 1993. – 136 с.

4. Бубенко П.Т. Амортизація і відновлення основних фондів житлово-комунальних підприємств : монографія / П.Т. Бубенко, В.І. Титяєв, О.В. Димченко. – Харків : ХНАМГ, 2010. – 255 с.
5. Виговська Н.Г. Удосконалення обліку амортизації: стан, проблеми, перспективи / Н.Г. Виговська. – Житомир : ЖІТІ, 1998. – 340 с.
6. Галахова О.В. Амортизаційна політика та її вплив на фінансові показники виробництва / О.В. Галахова, О.В. Зайцев [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/36508/3/Amortizac%D1%96jnapo%D1%96tikaGalahovaZajcev.pdf>.
7. Глинська Г.Я. Напрямки оцінювання ринкової вартості підприємства як об'єкта для поглинання / Г.Я. Глинська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/vnulp/Logistyka/2007_594/05.pdf.
8. Городянська Л.В. Амортизаційна політика та напрями відтворення фінансово-економічних ресурсів у бухгалтерському обліку / Л.В. Городянська // *Фінанси України*. – 2009. – № 11. – С. 112–121.
9. Журавка Ф.О. Методичні підходи до визначення сутності та змісту амортизації основних засобів / Ф.О. Журавка, О.А. Скорба [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://lib.uabs.edu.ua/library/Visnik/Numbers/1_32_2012/32_02_01.pdf.
10. Камінська Т.Г. Концепції амортизаційної політики в бухгалтерському обліку / Т.Г. Камінська // *Економіка АПК*. – 2011. – № 2. – С. 51–57.
11. Капаруліна М.С. Максимізація вартості підприємства як критерій ефективності його функціонування / М.С. Капаруліна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/book/StrPryor/4/12-Kaparulina.pdf>.
12. Корягін М.В. Підходи до визначення поняття вартості підприємства та їх розвиток / М.В. Корягін [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/vnulp/menegment/2012_722/23.pdf.
13. Кудь Л.В. Методичні підходи щодо визначення функцій амортизації / Л.В. Кудь // *Механізм регулювання економіки*. – 2005. – № 3. – С. 221–225.

14. *Лаговська О.А.* Зарубіжні методика оцінки вартості підприємства: критичний аналіз / *О.А. Лаговська* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dgma.donetsk.ua/science_public/ddma/2012-1-26/article/12LOAVCA.pdf.
15. *Медведев М.Ю.* Бухгалтерский словарь : словарь / *М.Ю. Медведев*. – М. : Проспект, 2008. – 488 с.
16. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_014.
17. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_050/page2.
18. *Міюкова Г.І.* Вартість підприємства та її оцінка / *Г.І. Міюкова* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/25.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/25.pdf).
19. *Мороз Ю.Ю.* Облікове забезпечення управління процесом розподілу амортизаційної вартості неспоживного майна підприємства / *Ю.Ю. Мороз* // Вісник ЖДТУ. – 2013. – Вип. 4 (66). – С. 90–95.
20. *Мороз Ю.Ю.* Обліково-інформаційна система моніторингу економічного потенціалу підприємства : монографія / *Ю.Ю. Мороз*. – Житомир : ПП «Рута», 2011. – 352 с.
21. *Овод Л.В.* Сутність амортизаційної політики та її складові елементи / *Л.В. Овод* // Вісник технологічного університету Поділля / Економічні науки : науковий журнал. – Хмельницький, 2003. – № 5. – Ч. 2, Т. 1. – С. 64–68.
22. *Овод Л.В.* Стратегічні управлінські рішення у формуванні амортизаційної політики підприємства / *Л.В. Овод* // Вісник Хмельницького національного університету, 2009. – № 6, Т. 1. – С. 100–103.
23. *Орлова В.К.* Зв'язок амортизаційної політики з дивідендною політикою на підприємстві / *В.К. Орлова, С.В. Сенчишак* // Наукові праці Кіровоградського державного технічного університету / Економічні науки: бухгалтерський облік, аналіз і аудит. – 2003. – Ч. I, Вип. 4. – С. 357–363.
24. *Островська Г.* Оцінювання вартості підприємства як основа ефективного управління / *Г.Островська* // Галицький економічний вісник. – 2011. – № 1 (30). – С. 107–115.

25. Податковий кодекс України від 02.12.10 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.
28. *Помилуйко Є.О.* Особливості реалізації амортизаційної політики в Україні / *Є.О. Помилуйко* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1416>.
29. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України / Верховна рада України // Закон України. – Офіц. вид. – К. : 2014. – 1621-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1621-18>.
30. *Пуйда Г.В.* Амортизаційна політика як ключовий елемент управління технічними ресурсами підприємства / *Г.В. Пуйда* // Бізнес Інформ. – 2014. – № 1. – С. 226–231.
31. *Рудченко Н.* Методичні підходи до регулювання процесу відтворення основних фондів / *Н.Рудченко, Н.Омельяничук, М.Тютюн* // Економіка України. – 1997. – № 2. – С. 52–58.
32. *Скоморохова С.Ю.* Сучасна концепція амортизаційної політики підприємства / *С.Ю. Скоморохова, С.М. Ніколаєнко, Л.В. Гейвич* // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Вип. 4. – С. 65–67.
33. *Тарасевич В.М.* Ценовая политика предприятия / *В.М. Тарасевич*. – М. : Питер, 2003. – 288 с.
34. *Трофимчук В.Я.* Економічна сутність та класифікація складових амортизаційної політики підприємства / *В.Я. Трофимчук* // Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова. – 2013. – Т. 18. – Вип. 4/3. – С. 134–136.
35. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
36. *Шот А.* Оновлення основних фондів – складова частина структурної перебудови економіки / *А.Шот* // Регіональна економіка. – 1999. – № 1. – С. 93–102.
37. *Щирська О.В.* Бухгалтерський облік в забезпеченні амортизаційної політики держави та підприємства /

- О.В. Щирська // Вісник ЖДТУ. – 2002. – Вип. 1 (59). – С. 233–236.
38. Якупова Н.М. Стоимость предприятия в системе стратегического управления / Н.М. Якупова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://vestnik.osu.ru/2003_6/21.pdf.
 39. Яремко І.Й. Знос і амортизація необоротних активів – інструмент оцінки капіталу підприємства : монографія / І.Й. Яремко. – Львів : Новий світ, 2003. – 148 с.
 40. Evans M.H. Creating Value through Financial Management / M.H. Evans // Excellence in Financial Management. – Course 8. – 1999. – Desember. – 27 p.
 41. Luts F. The theory of investment of the firm / F.Luts. – Princeton University Press, 1954.
 42. Penman H. Financial reporting quality: is fair value a plus or a minus? / Stephen H.Penman [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.jps-dr.com/forum/uploads/12611/financial_reporting_quality_fair_value.pdf.

ГУНЕНКО Світлана Анатоліївна – аспірантка Житомирського національного агроекологічного університету.

Наукові інтереси:

- проблеми бухгалтерського обліку, аналізу та контролю операцій з управління справедливою вартістю підприємства;
- вплив амортизаційної політики на балансову вартість підприємства;
- вартість підприємства.

Тел.: (067) 892–56–77.

E-mail: aksyonovasveta@ukr.net.

Стаття надійшла до редакції 13.08.2015.